

DB-126
December-2020
B.Ed., Sem.-III

B-109 : Pedagogy of School Subject Economics

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- (1) નીચેનામાંથી કયું એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર નથી ?
- (a) ભાવસપાટીનું નિર્ધારણ (b) શ્રમિકનું વેતન નિર્ધારણ
(c) પેઢીની સમતુલા (d) વસ્તુની કિંમતનું નિર્ધારણ
- (2) નીચેનામાંથી શાના માટે આંકડાશાસ્ત્રનું જ્ઞાન જરૂરી બને છે ?
- (a) આકૃતિ દોરવા (b) આલેખ દોરવા
(c) આકૃતિ અને આલેખ બંને દોરવા (d) ચિત્રો દોરવા
- (3) એક જ પ્રકારની માહિતી માટે કઈ આકૃતિ અનુકૂળ છે ?
- (a) પાસપાસેની સ્તંભાકૃતિ (b) સ્તંભાકૃતિ
(c) વૃત્તાંશ આકૃતિ (d) રેખીય આકૃતિ
- (4) શાના દ્વારા આંકડાકીય માહિતીને સચોટ માપ પ્રમાણે જુદા-જુદા ચિત્રોમાં દોરી શકાય છે ?
- (a) એસ.પી.એસ.એસ. (b) પેનડ્રાઈવ
(c) એક્સેલ શીટ (d) પાવરપોઈન્ટ
- (5) પૂરક વસ્તુઓ કેવા પ્રકારની હોય છે ?
- (a) જોડાયેલી (b) હરીફ
(c) સંબંધ વગરની (d) વૈકલ્પિક
- (6) આર્થિક વૃદ્ધિની પ્રક્રિયામાં શું બદલાય છે ?
- (a) અર્થતંત્રનું માળખું (b) લોકોના મનોવલાણો
(c) રાષ્ટ્રીય આવક (d) જીવનધોરણ
- (7) કિંમત પ્રેરિત ફેરફારમાં શું બદલાતું નથી ?
- (a) માંગ (b) માંગરેખા
(c) ગ્રાહકની પસંદગી (d) માંગનું સંકોચન

- (8) માથાદીઠ આવકમાં થતો વધારો શું દર્શાવે છે ?
- (a) આર્થિક વિકાસ (b) આર્થિક વૃદ્ધિ
(c) આર્થિક પ્રગતિ (d) આવકની વહેંચણી
- (9) ઉત્પાદકો દ્વારા ઉત્પાદિત થતા એકમોના સમૂહને શું કહે છે ?
- (a) જથ્થો (b) પુરવઠો
(c) માંગ (d) ઉત્પાદન
- (10) કયા વર્ષમાં સૌપ્રથમવાર માનવ વિકાસ આંક રજૂ કરવામાં આવ્યો ?
- (a) 1990 (b) 2004
(c) 2010 (d) 2003
- (11) અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતોમાં પુરવઠા સંબંધી અભ્યાસમાં શું ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે ?
- (a) વ્યક્તિગત પુરવઠો (b) બજાર પુરવઠો
(c) પુરવઠા વિધેય (d) પુરવઠાનો નિયમ
- (12) નીચેનામાંથી નાણાંના કયા વિકલ્પમાં વિનિમય મૂલ્યનો સૌથી સારી રીતે સંગ્રહ થઈ શકે છે ?
- (a) અનાજ (b) પશુ
(c) પથ્થર (d) સિક્કા
- (13) માર્શલના મતે બજારની મહત્ત્વની અનિવાર્ય બાબતો કઈ છે ?
- (a) બજાર માંગ અને કિંમત (b) બજાર પુરવઠો અને કિંમત
(c) બજાર માંગ અને બજાર પુરવઠો (d) બજાર માંગ, બજાર પુરવઠો અને કિંમત
- (14) નાણાંનું જૂનામાં જૂનું સ્વરૂપ કયું છે ?
- (a) સાકેતિક નાણું (b) બેન્કિંગ નાણું
(c) વસ્તુ નાણું (d) ધાતુ નાણું
- (15) પૂર્ણ હરિકાઈવાળા બજારમાં કુલ આવકરેખાનો ઢાળ કેવો હોય છે ?
- (a) ધન (b) ઋણ
(c) સપ્રમાણ ધન (d) સપ્રમાણ ઋણ
- (16) નીચેના પૈકી કયા પ્રકારની થાપણો પર વ્યાજ મળતું નથી ?
- (a) ચાલુ ખાતાની થાપણો (b) બચત ખાતાની થાપણો
(c) રિકરિંગ ખાતાની થાપણો (d) લાંબા ગાળાની થાપણો

- (17) શ્રમિકોનું વેતન, કાચા માલની કિંમત વગેરે કેવા પ્રકારના ખર્ચા ગણાય ?
- (a) વાસ્તવિક ખર્ચ (b) સ્થિર ખર્ચ
(c) અસ્થિર ખર્ચ (d) મૂડી ખર્ચ
- (18) મધ્યસ્થ બેન્ક અર્થતંત્રમાં શાની જવાબદારી સ્વીકારે છે ?
- (a) આર્થિક વિકાસની (b) આર્થિક સ્થિરતાની
(c) નાણાંકીય સલાહ (d) આર્થિક હિતની
- (19) પરસ્પર અવલંબન કયા બજારમાં જોવા મળે છે ?
- (a) અલ્પહસ્તક ઈજારો (b) ઈજારો
(c) ઈજારાયુક્ત હરિફાઈ (d) પૂર્ણ હરિફાઈ
- (20) નીચેના પૈકી કયું સાધન નાણાંકીય નીતિનું ગુણાત્મક સાધન છે ?
- (a) ભેદભાવયુક્ત વ્યાજના દર (b) બેન્ક રેટ
(c) રોકડ અનામત (d) રેપો રેટ અને રિવર્સ રેપો રેટ
- (21) નીચેનામાંથી કઈ સગવડ પાયાની સુવિધા નથી ?
- (a) શિક્ષણ (b) વાહનવ્યવહાર
(c) આયાત-નિકાસ (d) સિંચાઈ
- (22) ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચે ગ્રામ્ય ક્ષેત્રે વ્યક્તિની ખોરાકમાં ન્યૂનતમ દૈનિક કેલેરી કેટલી નક્કી કરી છે ?
- (a) 2400 (b) 2500
(c) 2200 (d) 2700
- (23) રોજગારી માટેના ક્ષેત્રો કેટલાં છે ?
- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ
- (24) ગરીબી શું છે ?
- (a) અભવાની સ્થિતિ (b) અસમાનતાની સ્થિતિ
(c) ભૂખમરાની સ્થિતિ (d) વપરાશી ખર્ચના અભાવની સ્થિતિ
- (25) ઉદારીકરણનો હેતુ છે.
- (a) અર્થતંત્રમાં રાજ્યના અંકુશો
(b) ઉદ્યોગો માટે કડક પરવાના પ્રક્રિયા
(c) અર્થતંત્રમાં ખાનગી ક્ષેત્રનો સ્વીકાર
(d) દેશના ઉદ્યોગો અને વિદેશના ઉદ્યોગો વચ્ચે તફાવત

- (26) ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચ દ્વારા શહેરી વિસ્તારમાં ગરીબી રેખા માટે નક્કી કરેલ દૈનિક કેલરી કેટલી છે ?
- (a) 2600 (b) 2100
(c) 2000 (d) 2300
- (27) ભારતે કયા પ્રકારનું અર્થતંત્ર સ્વીકાર્યું છે ?
- (a) દ્વિમુખી અર્થતંત્ર (b) સમાજવાદી અર્થતંત્ર
(c) મિશ્ર અર્થતંત્ર (d) મૂડીવાદી અર્થતંત્ર
- (28) નીચેના પૈકી કયું કારણ ગરીબીનું છે ?
- (a) આવક અને સંપત્તિની વહેંચણી (b) શ્રમિકદીઠ નીચી ખેત ઉત્પાદકતા
(c) અપેક્ષિત આયુષ્ય (d) રહેઠાણ
- (29) ભારત વિશ્વ વ્યાપાર સંસ્થાનું સભ્ય કયા વર્ષમાં બન્યું ?
- (a) ઈ.સ. 1919 (b) ઈ.સ. 1985
(c) ઈ.સ. 1995 (d) ઈ.સ. 1990
- (30) ભારતમાં આર્થિક સુધારાઓથી ઉદ્ભવેલા લાભો કોની તરફેણમાં વધુ રહ્યા છે ?
- (a) ધનિકોની (b) ગરીબોની
(c) ઉદ્યોગોની (d) વેપારની
- (31) નીચેનામાંથી કયું સ્વરૂપ પ્રત્યક્ષ વિદેશી મૂડીરોકાણનું સ્વરૂપ નથી ?
- (a) સંસ્થાગત રોકાણ (b) હૂંડિયામણ કમાણી
(c) સંપત્તિ (d) નવી ટેકનોલોજી
- (32) અસરકારક માંગના અભાવે કયા પ્રકારની બેરોજગારી સર્જાય છે ?
- (a) ઘર્ષણજન્ય (b) મોસમી
(c) ચક્રીય (d) પ્રચ્છન્ન
- (33) આવક આધારિત રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા કોણે આપી ?
- (a) ફિશર (b) માર્શલ
(c) પિગુ (d) કેઈન્સ
- (34) અર્થશાસ્ત્રમાં બેરોજગારી કયા સ્વરૂપે ગણતરીમાં લેવાય છે ?
- (a) સ્વૈચ્છિક (b) અનૈચ્છિક
(c) રાજકીય (d) સક્રિય શ્રમ

- (35) સ્થિર ભાવે મેળવવામાં આવતી રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ?
- (a) સ્થિર રાષ્ટ્રીય આવક (b) કુલ ચાલુ રાષ્ટ્રીય આવક
(c) નાણાકીય રાષ્ટ્રીય આવક (d) વાસ્તવિક રાષ્ટ્રીય આવક
- (36) બેરોજગારીનું સ્વરૂપ જાણવાના માપદંડો કેટલા છે ?
- (a) ત્રણ (b) પાંચ
(c) ચાર (d) બે
- (37) સૈનિકોના પેન્શનનો સમાવેશ શામાં થાય છે ?
- (a) મહેસૂલી આવક (b) મૂડી આવક
(c) મૂડી ખર્ચ (d) મહેસૂલી ખર્ચ
- (38) બેરોજગારીની સમસ્યાના અભ્યાસ અર્થે રચાયેલ સમિતિનું નામ શું છે ?
- (a) શ્રી રાજકૃષ્ણ સમિતિ (b) તેંદુલકર સમિતિ
(c) કેઈન્સ સમિતિ (d) ભગવતી સમિતિ
- (39) જીએસટીના દર કોણ નક્કી કરે છે ?
- (a) રાજ્ય સરકાર (b) કેન્દ્ર સરકાર
(c) રાજ્ય અને કેન્દ્ર સરકાર સંયુક્ત રીતે (d) જીએસટી કાઉન્સિલ
- (40) માનવશક્તિના આયોજનની ખામીનું સીધું પરિણામ શું છે ?
- (a) બેરોજગારી (b) શિક્ષિત બેરોજગારી
(c) વિદેશગમન (d) શિક્ષણનો વ્યાપ
- (41) નીચેનામાંથી કયો અર્થવ્યવસ્થાનો ઉદ્દેશ નથી ?
- (a) લઘુત્તમ જીવનસ્તર
(b) પ્રત્યેકને આજીવિકાની તક
(c) કુદરતી સાધનોનો મહત્તમ ઉપયોગ
(d) સંપત્તિની માલિકીનો વ્યવહારુ નિર્ણય
- (42) નીચેના પૈકી કયું કારણ ઊંચા જન્મદર માટેનું નથી ?
- (a) લગ્નપ્રથા (b) આવકની નીચી સપાટી
(c) બાળ મૃત્યુદર (d) ઊંચું જીવનધોરણ

- (43) 'અનટુ ધ લાસ્ટ' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- (a) ગાંધીજી (b) પંડિત દીનદયાલ
(c) થોરો (d) રસ્કિન
- (44) નીચેનામાંથી કયો સુધારો જમીન વિષયક સુધારો છે ?
- (a) ખેડ હકની સલામતી (b) પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેન્ક
(c) એગમાર્ક પ્રથા (d) તળિયાના ભાવ
- (45) ભારતમાં બંધારણમાં કેટલા સ્તરની સરકારનો ઉલ્લેખ છે ?
- (a) એક સ્તરીય (b) દ્વિસ્તરીય
(c) ત્રિસ્તરીય (d) શૂન્ય સ્તરીય
- (46) નીચી ખેત ઉત્પાદકતાનું કારણ કયું છે ?
- (a) જંતુનાશક દવાઓ (b) સેન્દ્રિય ખાતર
(c) ખેતી માટેના યંત્રો (d) સિંચાઈ પદ્ધતિ
- (47) નર્મદા નદી પર બંધ બાંધવાથી થતું વસ્તીનું સ્થળાંતર કેવું ગણાય ?
- (a) રાજકીય (b) કુદરતી
(c) સામાજિક (d) વિકાસલક્ષી
- (48) ઉત્પાદનનું માનવસર્જિત સાધન છે.
- (a) શ્રમ (b) મૂડી
(c) નિયોજન (d) જમીન
- (49) નીચેના પૈકી કયો ઉદ્યોગ ગૃહઉદ્યોગ નથી ?
- (a) ખાખરા-પાપડ (b) કલાત્મક ચીજવસ્તુઓ
(c) અગરબત્તી (d) ખાદી
- (50) લેણદેણની તુલાને અસર કરતું પરિબળ નથી.
- (a) હૂંડિયામણનો દર (b) કાયદાકીય અંકુશો
(c) અનિવાર્ય નિકાસો (d) માળખાકીય સુવિધાઓ

Seat No. : _____

DB-126
December-2020
B.Ed., Sem.-III

B-109 : Pedagogy of School Subject Economics

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Which of the following is not Micro economics ?
(A) Fixation of Price Level (B) Fixation of wage of a labour
(C) Equilibrium of a firm (D) Price determination of a commodity

2. For which of the following is the knowledge of statistics necessary ?
(A) To draw a diagram (B) To draw a graph
(C) To draw a diagram and a graph (D) To draw pictures

3. Which diagram is appropriate for one type of data ?
(A) Clustered bar diagram (B) Bar diagram
(C) Pie diagram (D) Line diagram

4. By which can the statistical data be drawn in various figures according to exact measure ?
(A) SPSS (B) Pen drive
(C) Excel sheet (D) Powerpoint

5. Which kind of commodities are complementary commodities ?
(A) Joint (B) Competitive
(C) Not Related (D) Alternative

6. What is change in economic growth ?
(A) Structure of economic (B) Psychology of people
(C) National income (D) Standard of living

7. What is not changed because of changes due to price ?
(A) Demand (B) Demand Curve
(C) Preference of Consumers (D) Contraction of Demand

8. What does the increase in per capita income indicate ?
(A) Economic Development (B) Economic Growth
(C) Economic Progress (D) Distribution of Income
9. What is called the quantity produced by producers ?
(A) Stock (B) Supply
(C) Demand (D) Production
10. In which year was first human development index presented ?
(A) 1990 (B) 2004
(C) 2010 (D) 2003
11. In economic principles, what is considered in the study related to supply ?
(A) Individual Supply (B) Market Supply
(C) Supply Function (D) Law of Supply
12. Which of the following can be used as the best means for storage of value ?
(A) Crops (B) Animal
(C) Stones (D) Coins
13. According to Marshall what are the invisible hands of market ?
(A) Market demand and price
(B) Market supply and price
(C) Market demand and market supply
(D) Market demand, market supply and market price
14. Which is the oldest form of money ?
(A) Symbolic Money (B) Banking Money
(C) Commodity Money (D) Metal Money
15. What is the slope of total income curve in perfect competitive market ?
(A) Positive (B) Negative
(C) Proportionately Positive (D) Proportionately Negative
16. Which of the following deposits do not get interest ?
(A) Current Deposits (B) Saving Deposits
(C) Recurring Deposits (D) Long Term Deposits

17. Of what type is the cost of wages of Labourers, cost of raw material, etc. ?
(A) Real Cost (B) Fixed Cost
(C) Variable Cost (D) Capital Cost
18. What responsibility is accepted by central bank in the economy ?
(A) of economic development (B) of economic stability
(C) of monetary advice (D) of economic interest
19. Inter-dependence is seen in which market ?
(A) Oligopoly (B) Monopoly
(C) Monopolistic Competition (D) Perfect Competition
20. Which of the following is the qualitative instrument of monetary policy ?
(A) Discriminatory Interest Rate
(B) Bank Rate
(C) Cash Reserve
(D) Repo Rate and Reverse Repo Rate
21. Which of following is not a primary service ?
(A) Education (B) Transport
(C) Import - Export (D) Irrigation
22. How many daily calories per person per day in rural areas is decided by Indian Council of Medical Research ?
(A) 2400 (B) 2500
(C) 2200 (D) 2700
23. How many are the sectors for employment ?
(A) two (B) three
(C) four (D) five
24. What is poverty ?
(A) State of Scarcity (B) State of Inequality
(C) State of Starvation (D) State of lack of Consumable Expenditure
25. Purpose of Liberalization is _____.
(A) State controls in economy
(B) Strict licensing process for industries
(C) Acceptance of private sector in economy
(D) Distinction between domestic industries and foreign industries

26. What are the daily calories determined by Indian Council of Medical Research for poverty line in urban areas ?
(A) 2600 (B) 2100
(C) 2000 (D) 2300
27. Which kind of economy is adopted by India ?
(A) Dual Economy (B) Socialistic Economy
(C) Combined Economy (D) Capitalist Economy
28. Which of the following is the cause of poverty ?
(A) Distribution of income and property
(B) Low agricultural productivity per labour
(C) Life expectancy
(D) Housing
29. When did India became a member of World Trade Organization ?
(A) In 1991 (B) In 1985
(C) In 1995 (D) In 1990
30. In India benefit raised by economic reforms remains in whose factor ?
(A) Rich (B) Poor
(C) Industries (D) Business
31. Which of the following is not the nature of foreign direct investment ?
(A) Institutional Investment (B) Earning of exchange
(C) Property (D) New Technology
32. Which type of unemployment arise due to lack of effective demand ?
(A) Frictional (B) Seasonal
(C) Cyclical (D) Disguised
33. Who has give the income based definition of national income ?
(A) Fisher (B) Marshall
(C) Pigou (D) Keynes
34. In economics by which nature is unemployment considered ?
(A) Voluntary (B) Unwilling
(C) Political (D) Active Labour

35. What is the national income obtained at constant price called ?
(A) Constant National Income (B) Total Current National Income
(C) Monetary National Income (D) Real National Income
36. How many are the measurements to know the nature of unemployment ?
(A) Three (B) Five
(C) Four (D) Two
37. In which of the following is pension of soldiers included ?
(A) Revenue Income (B) Capital Income
(C) Capital Expenditure (D) Revenue Expenditure
38. What is the name of the committee formed to study the problem of unemployment ?
(A) Shree Raj Krishna Committee (B) Tendulkar Committee
(C) Keynes Committee (D) Bhagwati Committee
39. Who determines the rate of GST ?
(A) State Government
(B) Central Government
(C) Jointly by State and Central Government
(D) GST Council
40. What is the direct result of lack of manpower planning ?
(A) Unemployment (B) Educated Unemployment
(C) Go to foreign countries (D) Spread of education
41. Which of the following is not an objective of economy ?
(A) Minimum standard of living
(B) Employment opportunity to each one
(C) Maximum utilization of natural means
(D) Practical decision of ownership of wealth
42. Which of the following is not the cause of high birth rate ?
(A) Marriage System
(B) Low Income Level
(C) Infant Mortality Rate
(D) High Standard of Living

43. Who is the author of the book 'Unto the Last' ?
(A) Gandhiji (B) Pandit Deendayal
(C) Thoreau (D) Ruskin
44. Which of the following reforms is land related reforms ?
(A) Protection of Tillers (B) Regional Rural Banks
(C) AGMARK System (D) Bottom Price
45. How many tiers of government are mentioned in the Indian Constitution ?
(A) One Tier (B) Two Tier
(C) Three Tier (D) Zero Tier
46. What is the cause of low agriculture productivity ?
(A) Pesticides (B) Chemical Fertilizer
(C) Machines for Agriculture (D) Irrigation System
47. Migration of population due to the construction of dam on Narmada river is what type of migration ?
(A) Political (B) Natural
(C) Social (D) Developmental
48. The manmade factor of production is _____.
(A) Labour (B) Capital
(C) Entrepreneur (D) Land
49. Which of the following production unit is not a cottage industry ?
(A) Khakhra - Papad (B) Artistic Products
(C) Incense Stick (D) Khadi
50. Which of the following is not a factor affecting balance of payments ?
(A) Exchange Rate (B) Legal Controls
(C) Inevitable Exports (D) Structural Facilities